

Zuzana Čaputová
prezidentka Slovenskej republiky

KANCELÁRIA PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania: 19 -04- 2023		
Číslo spisu. <i>PREDS-155/2023</i>		
Listy: <i>1</i>	Prílohy: <i>1/6 + 1/2/2023</i>	
RZ	ZH	LU

Bratislava 19. apríla 2023
Číslo spisu: 2570-2023-KPSR

Vážený pán predseda,

podľa čl. 102 ods. 1 písm. o) Ústavy Slovenskej republiky vraciam Národnej rade Slovenskej republiky zákon z 28. marca 2023, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňa zákon č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov.

Vzhľadom na obsah pripomienok k vrátenému zákonu uvedených v rozhodnutí, moja účasť na schôdzi Národnej rady Slovenskej republiky nie je nevyhnutná. Dovoľujem si Vás, vážený pán predseda, požiadať o doručenie môjho rozhodnutia všetkým poslancom a o prerokovanie vráteného zákona v Národnej rade Slovenskej republiky bez mojej účasti.

Vrátenie zákona vo výboroch Národnej rady Slovenskej republiky odôvodní Metod Špaček, vedúci Kancelárie prezidenta Slovenskej republiky alebo Tomáš Hubinák, riaditeľ odboru legislatívno-právneho Kancelárie prezidenta Slovenskej republiky.

S pozdravom

Vážený pán
Boris KOLLÁR
predseda Národnej rady
Slovenskej republiky

Bratislava

Zuzana Čaputová
prezidentka Slovenskej republiky

Číslo spisu: 2570-2023-KPSR

ROZHODNUTIE
prezidentky Slovenskej republiky

o vrátení zákona z 28. marca 2023, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňa zákon č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov.

Predkladá:
Zuzana Čaputová
prezidentka Slovenskej republiky

Bratislava 19. apríla 2023

Na rokovanie
Národnej rady Slovenskej republiky

I

Podľa čl. 102 ods. 1 písm. o) Ústavy Slovenskej republiky vraciam Národnej rade Slovenskej republiky zákon z 28. marca 2023, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňa zákon č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov (ďalej len „schválený zákon“).

Navrhujem, aby Národná rada Slovenskej republiky pri opätovnom prerokovaní schválila zákon so zmenami uvedenými v časti III.

II

Schválený zákon bol na rokovanie Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“) predložený ako návrh poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Karola Galeka a Tomáša Šudíka na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňa zákon č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov (ďalej len „návrh zákona“). V dôvodovej správe k návrhu zákona sa uvádza: *„Hlavným cieľom zákona je zjednodušenie povoloňacieho procesu pri výstavbe nových zdrojov tepla využívajúcich prevažne obnoviteľné zdroje energie alebo odpadové teplo, a to vrátane decentralizovaným zdrojov tepla, ktoré zabezpečujú dodávku tepla pre bytové domy a iné objekty spotreby tepla. Návrh má súčasne chrániť od odpájania tie účinné systémy centralizovaného zásobovania teplom (CZT), ktoré už dnes využívajú obnoviteľné zdroje energie v podiele 65 % a viac (účinné CZT z obnoviteľných zdrojov).“*. Predmetný návrh zákona bol prerokovaný v riadnom legislatívnom procese.

Na úvod považujem za podstatné uviesť, že tepelná energetika je nepochybne dôležitou oblasťou regulácie, ktorej význam je v súčasnosti znásobený pretrvávajúcou energetickou krízou. Jedným z mnohých poznatkov súčasnej energetickej krízy je skutočnosť, že aj oblasť tepelnej energetiky ostáva a má ostať v zásade regulovaným odvetvím s možnosťou zavádzania pozitívnych opatrení zhora v prospech spotrebiteľa v prípadoch celosvetovej energetickej krízy.

Akékoľvek legislatívne zásahy preto musia byť náležite zvážené najmä z odbornej stránky a z hľadiska dopadu na široký okruh spotrebiteľov. Na jednej strane plne rešpektujem zákonodarnú iniciatívu poslancov národnej rady. Na strane druhej je nutné prihliadnuť na skutočnosť, že legislatívny proces v prípade poslaneckého návrhu zákona, akým bol aj schválený zákon, poskytuje výrazne užší priestor pre participáciu odbornej verejnosti, čo je na úkor vyčerpávajúcej odbornej diskusie, aká bola nepochybne pri

zmenách v tepelnej energetike, ako regulovaného odvetvia, žiaduca. Dokazujú to viaceré nesúhlasné stanoviská zo strany Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky („ďalej len „ministerstvo“), Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „úrad“), Slovenského zväzu výrobcov tepla a mesta Košice, ktoré mi boli doručené a ktoré poukazujú na viaceré vecné nedostatky schváleného zákona.

Schválený zákon obsahuje novelizáciu zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o tepelnej energetike“) a novelizáciu zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o regulácii v sieťových odvetviach“).

Podľa § 12 ods. 1 prvej vety zákona o tepelnej energetike výstavbu sústavy tepelných zariadení alebo jej časti možno uskutočniť len na základe osvedčenia na výstavbu sústavy tepelných zariadení alebo jej časti (ďalej len „osvedčenie“), ktoré vydáva ministerstvo alebo obec. Ďalej zákon o tepelnej energetike v § 12 ods. 5 ustanovuje: *„Ministerstvo alebo obec osvedčenie podľa odseku 1 nevydá, ak sa výstavbou sústavy tepelných zariadení zníži odber tepla z existujúceho účinného centralizovaného zásobovania teplom a v porovnaní s týmto existujúcim zásobovaním tepla sa preukázateľne na základe energetického auditu podľa osobitného predpisu*

- a) *zhorší vplyv na životné prostredie najmä zvýšením emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia alebo zvýšením emisií skleníkových plynov alebo*
- b) *zníži podiel tepla z obnoviteľných zdrojov energie alebo odpadového tepla v dodávke tepla.“*

Schválený zákon mení a dopĺňa vyššie uvedený § 12 ods. 5 zákona o tepelnej energetike na nasledujúce znenie (čl. I štvrtý bod § 12 ods. 5 schváleného zákona): *„Negatívne vyhodnotenie vplyvov a dopadov podľa odseku 4 písm. g) nemôže byť jediným dôvodom na nevydanie osvedčenia ministerstvom alebo obcou. Osvedčenie podľa odseku 1 nemožno vydať, ak sa výstavbou zariadenia na výrobu tepla alebo decentralizovaného zdroja tepla zníži odber tepla z existujúceho účinného centralizovaného zásobovania teplom z obnoviteľných zdrojov. Osvedčenie nemožno vydať ani vtedy, ak sa výstavbou zariadenia na výrobu tepla alebo decentralizovaného zdroja tepla, ktoré využívajú prevažne iné formy energie ako obnoviteľné zdroje energie alebo odpadové teplo zníži odber tepla z existujúceho účinného centralizovaného zásobovania teplom a v porovnaní s týmto existujúcim zásobovaním tepla sa preukázateľne na základe energetického auditu podľa osobitného predpisu*

- a) *zhorší vplyv na životné prostredie najmä zvýšením emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia alebo zvýšením emisií skleníkových plynov alebo*
- b) *zníži podiel tepla z obnoviteľných zdrojov energie alebo odpadového tepla v dodávke tepla.“*

Z porovnania súčasného znenia § 12 ods. 5 zákona o tepelnej energetike a znenia podľa schváleného zákona vyplýva v prvom rade doplnenie novej prvej vety, podľa ktorej: *„Negatívne vyhodnotenie vplyvov a dopadov podľa odseku 4 písm. g) nemôže byť jediným*

dôvodom na nevydanie osvedčenia ministerstvom alebo obcou.“ Je potrebné uviesť, že táto veta sa doplnila do schváleného zákona až na základe poslaneckého pozmeňujúceho a dopĺňujúceho návrhu schváleného v druhom čítaní v národnej rade. Zákon o tepelnej energetike v § 12 ods. 4 upravuje oblasti, ktoré majú ministerstvo a obec vyhodnotiť pri rozhodovaní o vydaní osvedčenia, pričom spomínané písmeno g) sa týka vyhodnotenia vplyvov na hospodárnosť a energetickú efektívnosť iných dotknutých sústav tepelných zariadení, najmä systémov centralizovaného zásobovania teplom, a dopadov na koncových odberateľov, ktorým sa dodáva teplo z iných dotknutých sústav tepelných zariadení. Schválený zákon zavádza nerovnosť vyhodnotenia tohto kritéria v porovnaní s vyhodnotením ostatných kritérií ustanovených v § 12 ods. 4 zákona o tepelnej energetike, keďže negatívne vyhodnotenie tohto kritéria by podľa schváleného zákona muselo byť doplnené aj negatívnym vyhodnotením iného kritéria aby bolo rozhodnuté o nevydaní osvedčenia. Tým je *de facto* znížená dôležitosť tohto kritéria v porovnaní s ostatnými, čo považujem za podstatný vecný zásah, ktorý znižuje význam hodnotenia predmetných vplyvov a dopadov a ktorý rozhodne nemal byť predmetom doplnenia až v druhom čítaní v národnej rade.

Súčasnú zmenu § 12 ods. 5 zákona o tepelnej energetike predstavuje právnu ochranu všetkých existujúcich účinných centralizovaných zásobovaní teplom (ďalej len „CZT“) bez ohľadu na využívaný zdroj energie. Schválený zákon zmenou predmetného ustanovenia smeruje k oslabeniu tejto existujúcej právnej ochrany v neprospech tých účinných CZT, ktoré využívajú iný zdroj energie ako obnoviteľné zdroje. Novým znením by sa umožnilo vydať osvedčenie pre výstavbu nových zariadení na výrobu tepla alebo decentralizovaných zdrojov tepla, ktoré využívajú obnoviteľné zdroje energie alebo odpadové teplo, aj keby sa takouto výstavbou znížil odber tepla z existujúceho účinného CZT.

Inými slovami, schválený zákon zužuje právnu úpravu nevydania osvedčenia len na nové zdroje tepla, ktoré využívajú prevažne fosílnu palivá. V praxi to však môže znamenať, že osvedčenie by získala napríklad aj domová kotolňa s projektovanou spotrebou zemného plynu vo výške do 50% z celkového výkonu, pričom ide o projektované údaje, ktoré sa v reálnej prevádzke môžu výrazne líšiť a tým mať za následok využívanie prevažne fosílnych palív alebo elektrickej energie. Navyše schválený zákon nezavádza reálne mechanizmy kontroly dodržiavania projektových údajov v praxi, čím sa stáva ľahko obchádzateľným, napríklad aj na úkor životného prostredia alebo konkrétnych spotrebiteľov.

Zásadný nesúhlas s odpájaním sa od existujúcich účinných CZT z dôvodu negatívneho vplyvu na životné prostredie vyjadrilo aj Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky prostredníctvom zásadnej pripomienky v rámci osobitného medzirezortného pripomienkového konania k poslaneckému návrhu zákona. Narušenie efektívneho fungovania existujúcich účinných CZT môže mať za následok aj negatívny dopad na zvýšenie cien tepla pre odberateľov bez možnosti odpojenia sa z CZT najmä z dôvodu technických a ekonomických obmedzení.

Schválený zákon dopĺňa do zákona o regulácii v sieťových odvetviach nové ustanovenie (čl. II prvý bod § 14 ods. 23 schváleného zákona): „V cenovom konaní podľa § 11 ods. 3 písm. a), b) a c) pre regulovaný subjekt, ktorý zabezpečuje zásobovanie obyvateľov teplom sa môže zúčastniť aj obec, na ktorej území sa vykonáva regulovaná činnosť podľa § 11 ods. 3 písm. a), b) alebo c). V hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislava a v meste Košice je zúčastnenou osobou mestská časť.“. Zákon o regulácii v sieťových odvetviach v § 11 ods. 3 písm. a), b) a c) upravuje rozsah cenovej regulácie v tepelnej energetike. V zmysle schváleného zákona by tak obec, na ktorej území sa vykonáva regulovaná činnosť v rámci tepelnej energetiky, mala mať v cenovom konaní postavenie zúčastnenej osoby podľa § 15a Správneho poriadku.

Snahu predkladateľov návrhu zákona posilniť právomoci obcí pri rozvoji a prevádzkovaní tepelnej energetiky v ich územnej pôsobnosti možno hodnotiť pozitívne. Tento cieľ by sa však nemal dosahovať prostriedkami, ktoré vykazujú znaky nesystémovosti a môžu spôsobiť aplikačné problémy. Podľa § 14 ods. 10 zákona o regulácii v sieťových odvetviach má úrad lehotu na rozhodnutie 60 dní od začatia cenového konania v tepelnej energetike. Postavenie obcí ako zúčastnených osôb by znamenalo významný nárast procesných úkonov zo strany úradu, ktorý schválený zákon nereflektuje prostredníctvom predĺženia tejto lehoty. Z hľadiska aplikačnej praxe schválený zákon nerieši ani otázku zastupovania obce v cenovom konaní a rozsahu jej práv a povinností.

Vo viacerých obciach sú zriadené podniky zabezpečujúce výrobu a dodávku tepla, v ktorých má obec majetkovú účasť a ktoré sú zároveň regulovanými subjektmi. V prípade týchto podnikov návrh ceny musí byť na úrad doručený až po jeho schválení obcou. Môže tak nastať situácia, že počas cenového konania môže byť obcou schválený návrh ceny rozporovaný samotnou obcou už v postavení zúčastnenej osoby.

Problematická je aj druhá veta predmetného ustanovenia schváleného zákona, podľa ktorej v prípade Bratislavy a Košíc je zúčastnenou osobou mestská časť. Možno ju považovať za nesystémový a nekonceptný zásah do rozdelenia kompetencií medzi mesto a jednotlivé mestské časti. V danom prípade je to podložené najmä skutočnosťou, že napríklad v meste Košice je z jedného výmenníka distribuované teplo do viacerých mestských častí, čo znamená technickú nevykonateľnosť schváleného zákona.

Vyššie uvedené vecné výhrady ma viedli k rozhodnutiu vrátiť schválený zákon národnej rade na opätovné prerokovanie s pripomienkami vypustiť problematické body schváleného zákona.

III

V nadväznosti na vyššie uvedené pripomienky navrhujem, aby Národná rada Slovenskej republiky pri opätovnom prerokovaní schválila zákon s týmito zmenami:

1. V čl. I štvrtom bode schváleného zákona sa vypúšťa odsek 5.

Úvodná veta novelizačného bodu sa primerane upraví.

2. V čl. II prvom bode schváleného zákona sa vypúšťa odsek 23.

Poznámka pod čiarou k odkazu 35aa sa vypúšťa.

Úvodná veta novelizačného bodu sa primerane upraví a doterajší odsek 24 sa označuje ako odsek 23.

3. V čl. II druhom bode schváleného zákona sa slová „§ 14 ods. 24“ nahrádzajú slovami „§ 14 ods. 23“.

Bratislava 19. apríla 2023